

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Lapunk számára hirdetéseket minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Nyilttér sora 40 fillér

POLITIKAI HETILAP

A nemzetiségi bankok ellensúlyozása.

Tudjuk, hogy a tót nemzetiségi bankok a legutóbbi négy-öt év alatt gombamódra szaporodtak el. Azt is tudjuk, hogy ez a cseh-tót kölcsönösség jegyében történt így és azt is, hogy ezeknek a pénzintézeteknek létesítésében a munka és befektetés országrészét a cseh tőke nyújtotta.

Történt ez pedig a „tót nemzetgazdaság“ föllendítésére, amint ők mondották. Tulajdonképpen pedig a cseh-tót kölcsönösség messzeható gondolatának első lépései gyanánt.

Ha szemügyre vesszük az első bankok elhelyezését, feltűnik, hogy azokat egyrésztől a már félig-meddig „behódolt“ területekre, másrésztől pedig a „veszélyeztetett“ helyekre rakták.

Mindkét esetben a cél a megerősítés volt.

Nem kell külön magyarázni, hogy ezt a célt milyen eszközök segítségével mozgatták. A megszorult ember, különösen ha meg is kínálták, vett. Aztán, hogy függő helyzetbe is kerüljön az illető, már a munkának könnyebb részét képezte.

Rövid időn belül így vették meg egész vidékek lelkiismeretét. Elmondható, hogy azok a helyek, vidékek, amelyek az utóbbi időben a nemzeti mozgalmnak behódoltak, nagyrésztben ennek a lélekvásárlásnak áldozatai.

A legutóbbi egy-másfél évben azonban ezeknek a bankoknak elhelyezésében is rendszerváltozás állott be. Nem elégedtek meg többé a megerősítés munkájával, hanem a hódítás terére is léptek. A pozsony-megyei, szepesi, sárosi tót pénzünt-

zetek már ennek az újabb lépésnek szülöttei.

Bűnös könnyelműséggel nézték ekkor itt-ott ezeknek megfészkelését.

A magyar ember hagyományos egykedvűségével és türelmével a társadalom szinte maga segítette meg-alapításukat. Így eshetett meg, hogy eddig a nemzetiségi izgatástól tisztára mentes vidékek is, még pedig bámulatos gyorsasággal, pártoltak el tőlünk.

Az egész Felvidéknek a tót bankokkal való ilyen megrakása tehát nem ment ötletszerűleg. Hogy Pozsonytól egész Eperjesig, tehát az egész Felvidék azon részén, ahol a tót nép tömegesen lakik, így hálóztatott be, az nem lehet a véletlen munkája. Itt szigorú tervszerűséggel dolgoztak akkor, amikor ennek a hosszú vonalnak minden számottevő kicsiny pontjára ránehezdedtek, hogy ezekből a központokból az izgatás munkája, a kölcsönös támogatás lehetősége mellett, annál nagyobb eredménnyel járjon.

Ha elővennők a térképet, a tót pénzintézetekkel megrakott helyekből egy fővonalat lehetne húzni, amely Pozsonytól a Vág völgyén át Eperjesig húzódik s amelynek minden egyes csak valamelyes szerepet is játszó kis helyén már ott működik a cseh-tót tőke. És nemcsak itt, hanem e gerincet képező fővonalból Nyitra, Zólyom, Nógrád és Gömör vármegyékbe is el-elhalad egy-egy ág, úgy, hogy ma már az egész Felvidék a szó leg-szorosabb értelmében a cseh tőke által megszállottnak tekinthető.

Hogy csupán ez a mozgalom nem áll meg csupán abban a keretben, amit eddig vázoltunk, arra ríkitó példákat hozhatunk föl az Alföld nagy tót szigeteiben. Van-e egy is ezek

között, ahol tót nemzetiségi pénzintézeteket ne létesítettek volna? Palánkától, Kiszácson, Dunaegyházán át Budapestig. Antalfalvától, Szarvason és Csabán át szintén el tudunk jutni a Felvidék hasonló intézményeihez. A Národnie Noviny csak egy leg-utóbbi számában is úgy kiáltott föl, hogy mért tagadják jogainkat akkor, amikor északon, nyugaton, délen rokkon nemzetekkel összefüggésben vagyunk! És ha ezt összevetjük, nem kell-e önkéntelenül is arra a gondolatra jutnunk, hogy a nagy Alföld tót szigeteinek ilyen megszállása az Észak és Dél valamelyes áthidalása akar lenni?!

Ennek a nagystilű hálózatnak munkássága ma még az általuk „nemzeti felvilágosítás“-nak nevezett tevékenységben merül ki.

Vagyis, hogy a tótok képes-tessenek arra, hogy faji szempontból különválva, „nemzeti öntudatra“ ébredjenek. S ez a munka már-már befejezést is nyert. Hiszen ha végig megyünk azokon a területeken, ahol a földmives még csak tíz évvel ezelőtt is büszkén vallotta magát magyarnak, s ahol ennek megfelelően a tót nemzetiségi agitációnak éppen maga ez a nép volt legnagyobb ellensége, azt kell tapasztalunk, hogy ezt a gondolkodást, érzést ott már teljesen felváltotta a másik, amely a békés együttélés helyett a faji gyűlöletet prédikálja.

És ha már elérték ezt a célt, mit kezdenek ezután?

Föltehető-e vajjon, hogy az ilyen nagyarányú szervezet, amely „nemzeti“ célját kereste, már legelső lépéseivel is, megindult tevékenységében hirtelen megálljon? Különösen akkor, amikor a múltban sikereket

Turóczi Hitelbank R.-T. Turóczenstmarçon. Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Alaptőke 600000 korona. Tartalékok 60000 korona.

Kirendeltségek: Szucsányban és Turánban.

A Fociere Pesti Biztosító Társaság főügynöksége
Árva és Turóc megye részére.

Üzletkőr: Takarékbetétek könyvecskére és folyószámlára. Váltók leszámítolása, jelzálogkölcsönök folyósítása. Ércpénzek, értékpapírok, külföldi váltók vétele és eladása, hitellevelek kiállítása az összes bel- és külföldi piacra.
Tőzsdei megbízások keresztülvétele.

is fel tud mutatni már és akkor, amikor megerősödött?

Nem! Mert ha még holt anyagnak lehetne tekinteni az egészet, amely a lejtő szélére érve tehetetlenségében megállani kénytelen, úgy remélhetnők, hogy ez az egész nagy apparátus, mihelyt a „felvilágosítás“ munkáját bevégzte, működni megszűnik magától.

Csak hogy ezt a szervezetet gondolatok, eszmék mozgatják. Gondolatok, amelyek benne vannak a pénzintézetek fiókjaiban s a kikölcsönzött pénz mellett éppen úgy, mint az azt kínáló lelki világában. Nem akarunk nagyhangú dolgokat mondani, mert magunknak is fájna a dolog. Ettől eltérve csak arra a tényre utalunk, hogy ezeknek a pénzintézeteknek hivatalnoki kara szinte tisztára a nemzetiségi mozgalmakban tevékeny részt vett, vagy éppen kitűnt egyénekből került ki s hogy a hiányokat is azokkal pótolják, akik valamelyes mártíromságot tudnak felmutatni.

Ezeket, ha előbb a meggyőződés terelte is az agitáció felé, mihelyt a bank falai közé került, nem tud szabadulni többé attól a gondolatától, hogy az agitáció kenyérkeresetét képezi most. Ez a tudat pedig biztos alap arra, hogy arról, mondjuk: könnyelműen le ne térjen.

Rajongók mindig voltak és ilyenek a legképtelenebb eszmék szolgálatában is akadtak. Lesznek tehát

a jövőben is, akik a régieket pótolni fogják. Nemcsak, hanem fentartják a gondolatot is, amelynek nevében egykor az a nagy szervezet megkonstruáltatott és viszik tovább...

Szomoru kilátásaink lennének, ha a dolgok folyásainak így csak az egyik oldalát néznők. A másik oldalon: az ellensúlyozás terén ugyan keveset látnánk még eddig, de éppen azért festeni kell oda is valamit.

Most alkalom kínálkozik arra, amikor az Osztrák-Magyar bank tíz fiókot akar állítani Magyarországon. Ezeknek célszerű elosztása hatalmas lökést adna az ellensúlyozás munkájának, ha egyébbel nem, megerősítene azt a kevés számú magyar pénzintézetet, amely exponált helyzetében ma bizony e téren is elmarad a versenyben.

—ár.

Vidéki központok.

Magyarország vidéki nagy városai az újabb időben öröndetes fejlődésnek indultak. Budapest az ország főeszékvárosa mellett a vidéki központokban pezsgő, eleven életet látunk. Vidéki nagyvárosaink legtöbbje a maga emberségéből, polgárainak áldozatkészségéből és vezetőinek bölcsességéből emelkedett.

Igaz, hogy sok helyen az alkotások, modern intézmények, kulturális szükségletek, a közigazgatás javítása, az emberek életének és vagyonának megvédése súlyos terheket róttak az adófizető közönségre, de ezen befektetések és a haladókor által megkívánt

intézmények a forgalom emelkedésében, a kereskedelem és az ipar fellendülésében is, ami szintén nem utolsó, az erkölcsi erőben visszatérülnek.

Az állam segítő kezét jobbra csak a fő- és székváros érzi. Nem is irigykedünk emiatt az ország szívére, mert közös vágyunk, örömmünk és dícsőségünk egy igazi, minden ízében magyar főváros eszméjének megvalósítása. Még ugyan messze vagyunk attól, hogy Budapest színmagyar város legyen, de hovatovább eljön az az idő, midőn a magyarság erejével, fényével és a nemzetköziséget megváltoztató, eltörli hatalmával meghódítja a magyar király székhelyét.

És habár ezt jóleső érzéssel hisszük, mégis szeretnők, ha a vidéki nagyobb városok is élveznek valamelyes módon az állam segítő kezét, még pedig most már valahára oly módon, hogy ne kellene e támogatást nagyobb ellenszolgáltatással viszonozni. A vidéki központok erejére nemcsak az országának, de magának Budapestnek is szüksége van, — ezt senki el nem vitathatja — mert nagy tévedés azt hinni, hogy a vidéki központok nagyobb arányú fejlődése életerejétől fosztaná meg a fő- és székvárost.

Helyes és úgy politikai, mint kulturális és közgazdasági tekintetekben üdvös törekvés, az ország fővárosát a modern intézmények gócpontjává tenni, de ennek mégsem szabad az összes életerőt elvenni a vidéki nagyobb központoktól. Ez utóbbi nem volna célirányos városi politika. E tekintetben sokat tanulhatunk Németországtól, hol lépten-nyomon nagy,

T Á R C A.

Az 1831. évi kolera.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Irtá: Bráz Béla levéltárnok.

(Folytatás.)

A kolera kitörése után az alispán azonnal értesítette Báró Révay Nep. János főispánt, ki július 12-én már Selmezen mint kir. biztos működött. „Fájdalmas érzéssel vettem a hírt, — írja a főispán — hogy a keleti epimírighyhez hasonló veszélyes járvány lépett fel Turócban, mely országos tapasztalás szerint leginkább a szegény áldozó népből szedi áldozatait s amely a monarchia összes népét veszélyezteti. A palatinust, József cs. kir. Ő Hercegségét futár útján alázattal kérttem, hogy a pesti egyetemről a kincstár terhére orvosokat küldjön, ugyszintén egészségügyi helyek felállítására s a rend fentartására katonaságot s fedezetre előleges költséget, de előleg címén mit sem vihathunk ki s oda lettünk utasítva, hogy a permanens deputáció a helytartó tanács által előirt intézkedéseket szigorúan tartsa be. Fődolog, hogy az egészségesek a fertőzött betegekkel elkülönítessenek s az egészségeseknek meg engedtetett hogy Isten áldásait (termést) a mezőről begyűjthetik, nehogy megfosztattassanak a

megélhetés módjától s éhhalálnak legyenek kitéve s így a méreg gyökere az egészségesekre is átmenjen. Felhívandó különösen a megyei fizikus, hogy ahol gyanus eset fordul elő, boncolás által állapítsa meg a baj okát, nehogy az egészségtelen s mérges fünek és gombák evéséből származó betegség a kolera ellen előirt gyógyszerrel gyógyíttassék. Ha a nagyobb mérvű terjedés ellen nem volna a megyében eléendő gyógyszer, így az Pozsonból és Privigyéről szerzettessék be.

Vigyázzon a hatóság, nehogy az őrségre kirendelt adózó nép a beálló kaszálás és aratástól elvonatassák; különösen figyelni arra, nehogy a hajduk előfogatok által, így az orvosok a gyakori jövés-menés által a nyavalyát széthurcolják, ezért füstölőházak (gázae fumariorae) állítandók fel, hová füstölés végett a gyanusak s a jövő menők 8—12 napra beszállíttassanak.

A lakodalmak beszűntették s kinek is lett volna kedve ily szomorú vészben lakodalmaskodni. Sürgős esetben az alispán adhatott engedélyt az esküvőre, de csak két tanu lehetett jelen. A polgári őrség helyén napkelettől-napnyugtáig s felváltva napnyugtától-kelléig alvás nélkül legyen jelen, ha valaki elhagyná helyét a szomszédőr kiáltás által felhívja a figyelmet s az ily desentort mint katonaszőkevényt büntetik.

A katonai kordon által elzárt lakóknak tudomására hozatik, „ha valaki a katonai kordont átlépni merészeli, kétszeri kiáltás után katonai büntetés alá esik, mintha katona volna“.

Aki a betegséget a birónak vagy az esküdtnek nem jelenti be, az a községből az erdőbe száműzetik s katonai büntetés alá esik. Ha valamely házban a koleraeset megállapított, a kerten át kivetetik, a hozzátartozók pedig a kendertörő házban füstölés alá vétetnek a fizikus által.

A községi bíró vagy az esküdt déltájban megjelent a község terén s minden ablakon bekopogtat van-e beteg? vagy mindnyájan egészségesek-e? Az oly betegnek, kinek nem volt mit enni, az orvos rendelt közkölségen élelmezést.

A helytartó tanács rendeleteire a Waldmon vértés ezred egy zászlóalja érkezett Turócba Baró Saffrán kapitány és Voglhuber József főhadnagy vezénylete alatt. 139 közember, 156 ló, amely október 7-ig volt a megyében. Élelmezési helyek Turócszentmárton, Szucsány, Károlyfalva, Felsőstubnya és Szoczócz volt. Az őrkatonaság (cordonalis ex cubaria militia) s a polgári őrség ellátása havonként 305 mérf rozs 823 frt; a lovak eltartása zabban 816 frt, széna 288 frt, ittléte össze-

virágzó, kulturában gazdag, kereskedelemben erős, iparban fejlett, nagy városok vannak, anélkül azonban, hogy ezek fejlődése magának Berlinnek ártana. Az ország szellemi és anyagi erejének sulypontja a német császári város, de a vidéki központok nemcsak dicsőségének emlékeit őrzik, hanem a visszatarthatatlan fejlődés útján haladva, nemes versenyre kelnek egymással és magával a központtal is.

A mi nagy városaink azért haladnak lassan a fejlődés útján, mert igazán csak egy erőforrás áll rendelkezésükre: polgárainak áldozatkészsége. Ennek felköltése pedig sok helyt nagy akadályokba ütközik és a szigorú konzervatív irány nem egyszerűen vágya ketté a haladás szándékát. De ha ezeket legyőzzük is, a nagyobb aranyú létesítések önerőnkől telnek ki, mert az állam — tapasztalat szerint — csak oly alkotásokban van segítségünkre, amelyek végeredményükben őt szolgálják.

Ezek mind tűrhető állapotok, ha a vidéki városok vagyonosak, mert a vagyon jövedelméből telik az üdvös alkotásokra; ott azonban, ahol a város szegény és minden intézmény létesítése csak a polgárság és a közönség áldozatkészségén épülhet fel, ott bizony kellemes volna az állami támogatás egyik-másik módja. Ha azután a polgárság áldozatkészsége kimerül, vagy az állam elvonja a segítő kezét, nyomban beáll a vidéki központok stagnálása, legtöbb esetben hanyatlása. Régi helyekből, hol azelőtt pezsgett az élet, kihal az akarni, tennivágyó szellem és mikor a fejlődés megáll, azon intézményeitől is megfosztják a körülötte lévő élelme-

sebb városok, melyeket azelőtt nagy áldozatok árán hozott létre.

Nem egy vidéki várost látunk, mely összeomlott, mert nem segített rajta a hatalmas állam, önerője pedig kimerült. Emelni kell tehát a vidéki nagyobb központokat, nehogy a bennünket látogató idegen azt higgye, Budapestent kívül nincs mit keresnie. Ez a támogatás pedig elsősorban az állam feladata.

Minél erősebb, fejlettebb a vidék, minél gazdagabb kulturája, intenzívebb közigazgatása, forgalmasabb kereskedése és életrévalóbb ipara, annál hatalmasabb, boldogabb és elégedettebb az ország népe.

Erős, minden ízében egészséges vidéki központokat kell teremteni a cselekvő erők egyesítésével, vagyis az állam ne kívánjon viszonzás nélkül a városoktól mérhetetlen anyagi áldozatokat, de a városok is igyekezzenek a maguk haladását jövedelmük észszerű fokozásával elősegíteni és ez esetben a kölcsönös méltányosság és megértés eredménye az lesz, hogy erős vidéki központok keletkeznek, erős várai a kulturának, egészséges emporiumai a kereskedelemnek, iparnak és gazdasági életnek.

Megyei és községi ügyek.

(S) Mértékhitelítés. A trencsényi m. kir. mértékhitelítő hivatal a következő hirdetményt teszi közzé: Az 1911. s. illetőleg az 1912. év folyamán megtartandó időszakos hitelítésre való jelentkezés céljából értesíti az érdekelteket, hogy az 1907. évi V. t. c. 16. szakasza és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a közforgalomban használt összes

hosszmértékek, folyadék és száraz tárgyak éré sére való űrmértékek, sulyok és mérlegek, továbbá az 1908. évi 107228. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a teljes kámnák a fent megjelölt évek folyamán újra hitelítendőek. Ezen mértékek és mérőeszközök újrahitelesítése az alább felsorolandó időszakos mértékhitelítési központokban a községek által rendelkezésre bocsájtandó helyiségekben, illetőleg a felek kívánságára a felek helyiségeiben fog elvégezteni. Az állandóan feállított hidmérlegek és önműködő mérlegek újrahitelesítése szintén a mértékhitelítők körutja alkalmával a helyszínen végezhető el. Felhivatnak mindazok, akik a fent felsorolt mértékek és mérőeszközöket a közforgalomban, az adás-vevés alkalmával használják, hogy a községi előjárásnál díjmentesen kapható nyomtatványokon az időszakos hitelítésben való részvételre jelentkezzenek. Ezen előzetes jelentkezésnek az a célja, hogy az érdekeltek biztosítsák maguk részére azt az előnyt, hogy mértékeiket és mérőeszközöiket a mértékhitelítési központokban nyújthassák be időszakos hitelítésre. Az időszakos mértékhitelítők központokban megjelenő mértékhitelítők ugyanis elsősorban azoknak a feleknek mértékeit és mérőeszközöket fogják újra hitelíteni, akik a fentjelzett módon jelentkeztek, a többi tulajdonosnak eszközei csak abban az esetben vizsgáltnak meg, ha a mértékhitelítők előre megállapított s meg nem változtatható utiterve ezt megengedi.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közig. bizottsága *Csaplovics* Simon főispán elnöklése mellett a folyó hó 12-én tartotta meg hivatalos ülését.

Jelen voltak: *Beniczky* Kálmán alispán, *Beniczky* Ákos dr. főjegyző, *Csepcsányi*

sen 10.869 frt 90 denárba került a megyének, amit ő Felsőgától kért a megye a nagy katasztrófa után, mindenéből kimerülve lévén. De hiába.

A katonaság a Vág mentét zárta el Árva s Liptófal. A polgári őrség Zsjar-, Turcsék-, Hermanecz szorosokon őrködött. Ha valamely községben kiütött a kolera, azt azonnal körül vette a katonaság s a zárvonalon se ki, se be nem mehetett senki. Minden lovas őr mellé bizonyos távolságra fegyveres (kaszás vagy fejszés) polgári őr rendeltetett s a hány lovas ugyanannyi civil őr volt. A szentmártoni őrvonal ekkép állított fel. Jahodnikról 10 ember, 4 a bisztricskai felsőhidnál, 4 a zsámbokrét—draskóczyi uton, 2 a jahodnik—szentmártoni uton; Bisztricskáról 15 őr; 5 a zathurcsa—szentmártoni hidnál, 5 a jahodnik—szentmártoni uton, 5 a bisztricska—szentmártoni hidnál; Zathurcsáról 6 őr, 4 a hladaméri korcsmánál, 2 a zathurcsa—tomcsini uton az akasztóhegynél; így tehát Mártont 62 őr zárta körül. Julius 12-én a helytartó tanács Báró Pongrácz József főispánt rendelte ki Turócba, kinek felügyelete kiterjedt Árva, Liptó és Trencsén vármegyékre. Báró Révay Nep. János turóczyi főispán s kamarai gróf Hont, Zólyom, Bars vármegyeiben s az ezekben fekvő bányavárosokban működött mint kir. biztos.

Szomorú állapotokat tár elénk az alispáni jelentés a kir. biztoshoz. A rendkívüli nagy esőzések s zivatarok miatt az aratás nem kezdődhetett s így a dőghalálhoz járult az éhínség veszedelme. A nép ártalmas növényekkel, mérges gombákkal s rothadt burgonyával táplálkozik. Éhhalál fenyegeti nemcsak a szegénységet, de még a földmivelő osztályt is. Az éhínség csillapítására az alispán 100 mért rózost s ugyanannyi árpat osztott ki. A szegénységet előmozdította az is, hogy akik kereset végett szénagyűjtés vagy aratásra az alvidékre mentek, azok nem jöhettek haza, nehogy a kórt széjjelhurcolják, mások pedig nem mehettek le; s így elesetek a kenyértől. Az orvosok nem kaphattak fuvarát, mert a fuvaros félt a haláltól, vagy hogy a katonaság letartóztatja marháját szekerével együtt, legfeljebb há menlevele (paszusa) volt, áldozta fel magát.

A gabona és marhaszállítmány Nyitráról eszközöltetett nagy bajjal és drágán. A gabona pozsonyi mérője eleinte 3 frt 70 d. de később 5—6 frt. volt s nagyobb részt az is romlott. A hus is rendkívül drága. A gabonát a zsjári hegyen rakták le a nyitraiak s a kolerafélelem miatt 500 lépésnyire voltak a turóczyaktól s csak ha távoztak a nyitraiak, szállíthatták el a tótrónai fuvarosok. De augusztus elején Nyitrát is elöntötte a vízárs így

vásár sem volt tartható. Szarvasmarhára, egy pár sovány 90 frt., jobb minőségű 180 frt.

A helytartó tanács segélyre hívta fel a koleraentes szomszéd vármegyéket, Árva, Liptó, Trencsén és Zólyomot, de eredménytelenül. Zólyom azt jelenti, hogy ott is alig lehet élelmiszert kapni s az epekörség már ott is több helyen kitört.

Trencsén július 27-ről szintén azt jelenti, hogy élelmiszer nincs s ott is már több helyen fellépett az epekor s a sztrecsényi (sic) szoros el van zárva Turóczytól.

Az Árva egészségügyi deputáció pedig július 28-ról szintén szomorú állapotokat jelent megyénk segélykérésére. Az epidémia már nálunk is kezd terjedni, különösen a Galiciával határos Arának és Podvilken. A veszedelmet elősegíti nálunk az éhség s a sóhiány. A zabkenyér elfogyott s a szegénység füvekkel, gombákkal s a fenyőfákról lehántolt kéregből készített péppel táplálkozik, melyet só s fűszer nélkül készit. Az orvosok nem tudják a baj elejét venni, sem gyógyszerrel előírni. Leirhatatlan a szegénység — végzi Árva — s az indolencia.

A járványvonalakat őrző katonaság (condonális excubaris militia) s a civilőrség el-látására a megye havonta 305 mérő gabonát 823 frtot, a lovakra pedig zabban 817 frt. szénában 288 frtot adott ki.

Sándor tb. főjegyző, *Zathureczky Imre* árvaszéki elnök, dr. *Lax Adolf* tiszti főügyész, *Zathureczky Miklós* dr. aljegyző, *Szalamin János* pénzügyigazgató, *Skultéty József* kir. ügyész, *Boleman János* dr. vármegyei tiszti főorvos, *Borbély Kálmán* műszaki tanácsos, *Keveczky Imre* közigazgatási előadó, *Nagy Antal* törvényhatósági állatorvos, továbbá *Cseréi Emil*, *Klímó Vilmos*, *Rosza János*, *Saager Ferenc*, *Bulyovszky Simon*, *Dávid Ferenc*, *Schulz Lajos* és *Róth Emil* bizottsági tagok.

Elnöklő főispán a bizottság megjelent tagjainak üdvözlése után az ülést megnyitván, felhívja az előadókat a beérkezett ügyek előadására.

Csepcsányi Sándor tb. főjegyző bemutatja a m. kir. belügyminiszter leiratát, mely szerint a bor- és hufogaszatási adó bérbeadása miatt a stubnyafüredi körjegyző ellen emelt panasz elutasított. A miniszteri határozat közöltetik az érdekelt felekkel.

Homola Matejko János ápolási költsége, tekintettel az iratok mellett elfekvő nemleges zálogolási jegyzőkönyvre, behajtható nem lévén, az iratok további eljárás végett az alispánnak adatnak ki.

Bemutattatik a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter leirata, mely szerint a kir. tanfelügyelő helyettesítésével Csepcsányi Sándor tb. főjegyző bizatott meg. Tudomásul vétetett.

A m. kir. pénzügyminiszter felhívta a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy az 1911—12. évi adókievetésnél teljes odaadással támogassa a kir. pénzügyigazgatóságot. Ennek folytán a bizottság felhívja a körjegyzőket, hogy a kivetési előmunkálatoknál megszabott határidőket lelkiismeretesen tartásuk be, mert ellenkező esetben, minden tudomásra jutandó panasz, szigorúan fog megtereltetni.

Rusznay János ápolási költsége, tekintettel a nevezett vagyontalanságára, az állam-

A betegetek a kolera kitörésétől július 1-től augusztus 7-ig a megyei fizikus *Mastik Rudolf* mellett a következő orvosok kezelték: *Dobiasz*, *Machleid István* orvosjelölt, *Mayerhoffer* és *Plachner*. A pesti orvosi fakultásról kirendeltetett *Grübler József* (Mártonba) és *Settelien Mór* (Turánba) s *Bene chyrurgus*. Az alispán ismételt sürgetésére a kir. kancellária felsőbb intézkedése folytán Bécsből *Hornung Antal* és *Pacinszky József* chyrurgusokat rendelte ide augusztus 7-én, mint akik a tót nyelvet birják, végre augusztus 20-án jött *Höhenrieder Alajos* orvosjelölt, a legbuzgóbb megyei orvos, kit — töröczi lévén — a legjobban szerettek s a betegek leginkább ő iránta voltak a legnagyobb bizalommal. Az orvosok napidíja 3—4 frt. volt.

A katonaság s az orvosok ellátásán kívül az egészségügyi deputáció, kolerabiztosok, betegápoló s temetőszolgák fentartása s a betegházak s füstölő bódék fellállítására összesen 10 ezer 869 frt 90 d. kiadást rótt a megyére, mely összeget a megye nem lévén képes fedezni ő felségétől kérte. De hiába! A sulyos megpróbáltatáshoz járult a gyógyszerke hiánya, melyet ily esetben Privigye és Pozsonyból szerettek be, persze mire az orvos-ság megjött, a beteg elment a másvilágra.

(Folyt. köv.)

kinctár terhére javasoltatik átvétetni. A bizottság ily értelemben feliratot intéz a m. kir. belügyminiszterhez.

Hornek Mária illetőségét a vármegye alispánja másodfokban *Mossóc* községbe utalta. A község ezt az alispáni végzést megfelelőbbre. A közigazgatási bíróság ezt a felelőbbséget elutasította s az alispáni határozatot megerősítette.

Krivós János vasuti tüztávlaton belül leendő építkezés iránt beadott kérvénye a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek, továbbá a kassa-oderbergi vasut osztálymérnökségének küldetett meg hozzájárulás, illetve véleményezés végett.

Boleman János dr. tiszti főorvos október havi közegészségügyi jelentéséből kiemeljük a következőket:

Általában a közegészségügyi állapot az elmúlt hóban is kedvező volt. A hevenyfertőző betegségek közül elsősorban észleltetett a *vörheny* és pedig *Ábrahámfalván*, *Moskócon*, *Andrásfalván* és *Lászlófalván*, a *fültömírigylob* pedig *Szucsányban*.

Koleraganus eset egyetlen egy sem fordult elő.

Az iskolák közül megvizsgáltattak a *bellai*, *krcpelláni*, *szucsányi*, *turáni*, *kisselmeczi*, *klicsinyi*, *neccpáli*, *tóprónai* és *nagycep-sényi*. E három utóbbinál az iskola tulszofoltnak találtatott.

A községi korcsmák, továbbá az egyes községekben üzemben lévő pékműhelyek szintén megvizsgáltattak és néhány ellen tisztsági szempontból panasz tétetett. Tóprónán egy közkút szennyesnek találtatván, a forgalomból eltiltatott.

Hullaszemle volt *Turánban*, *Pribócson*, *Priekpán* és helyben.

Szalamin János kir. pénzügyigazgató az általa képviselt közigazgatási szak október havi állapotáról a következőket jelenti:

Az 1910. évi október havában befizetett egynesadóban 20498 korona 92 fillér, hadmentességi díjban 44 kor., országos betegápolási pótdadóban 1215 korona 74 fillér. Ez a befizetés az előző év hasonló időszakához képest egynesadóban 8867 kor. 156 fillérről *kedvezőbb*, hadmentességi díjban 77 korona 55 fillérről *kedvezőtlenebb*, országos betegápolási pótdadóban 504 korona 10 fillérről *kedvezőbb*.

Az említett befizetések után az elmúlt hónap végével hátrálékban maradt 209969 K. 4 f. egynes adó, 27282 korona 17 fillér hadmentességi díj és 13868 korona 33 fillér országos betegápolási pótdadó. Ez a hátrálék a múlt év hasonló időszakához képest az állami adónál 24990 korona 80 fillérről a hadmentességi díjnál 1500 korona 80 fill., az országos betegápolási pótdadónál 184 K. 58 f. *csökkent*.

A felsorolt jelentés tudomásul vétetett.

Végül *Keveczky Imre* közigazgatási előadó tett jelentést a mezőgazdasági állapotokról. E jelentés szerint a f. évi mezőgazdasági munka befejezést nyert. A termények hozama tekintetében a folyó esztendő, minden tekintetben a rossz esztendők közé számítható, mert a gabonaneműekben nemcsak keveset eredményeztek, de a minőség is — különösen a búzában és árpában — silány. E mellett az értékesítési viszonyok oly rosszak, hogy a gazdák alig képesek a folyton emelkedő termelési és közöltségeket viselni.

A burgonya szintén gyenge termést adott. A régi fajok sok helyen az elültetett mennyiséget sem térítették meg. A fajburgonyák közül különösen a *Woltmann-féle*, négy magot adott átlagban, de jó száraz talajokon igen bő termést adott.

A takarmányművek tekintetében sem nagyon jók a viszonyok, mert széna ugyan kitűnő, de viszont a sarju a rossz időjárás miatt teljesen megromlott.

A jelentés tudomásul vétele után elnöklő főispán az ülést bezárta.

H I R E K.

— **Erzsébet napja.** A helybeli állami iskolák ifjusága, az idén is a szokásos kegyelettel ülte megboldogult királynéknak nevenapját. A nap jelentőségét *Nagy Erzsébet* tanító úr méltatta igen sikerült felolvasásában. Utána az intézet növendékei adtak elő hazafias tartalmú szavakat. Végül a katolikus templomban istentisztelet volt.

— **Negyedszázados elnöki jubileum.** Ritka és lélekemelő ünnepély színhelye volt folyó hó 13-án a körmöczbányai izraelita hitközség temploma. A hívek sokasága, a városi hatóság és az egész társadalom lelkesen ünnepelte dr. *Wildmann Adolf* ügyvédet, kit huszonöt év előtt választott meg az akkor még parányi hitközség elnökévé és pihenést nem ismerő buzgalommal és ügyszeretettel a községet felvirágoztatta, az anyagi gondoktól mentesítette, a többi választásfeleketekkel a béke és a szeretet jegyében vezette hitársait és nemcsak önmagának és családjának, hanem az egész zsidóságnak szerzett előkelő helyet a társadalomban.

Az ünnepély délután négy óraker ünnepi isteni tisztelettel kezdődött, melynek keretén belül *Reichhard Márk* körmöczbányai és dr. *Silberfeld Jakab* aranyosmaróti kerületi rabbi mondott magas szárnyalású gyönyörű beszédeket, méltatván az ünnepelt kiváló érdemeit. Az isteni tisztelet alatt az ottani dalárda hazafias dalokkal emelte az áhítatot.

Ezután a „Szarvas” szálloda nagyeremben diszközgyűlés volt, melyen *Váradai Zsigmond* a hitközség nevében üdvözlő beszédet mondott, átnyujtván az ünnepeltnek diszoklevelet, mely szerint örökös tiszteletbeli elnökké választották és egy alapító oklevelet egy a helybeli áll. főreáliskolában létesített alapítványról. A V. izr. községkerület képviselőtársaságának *Wohl Rummy Adolf* elnök, *losonczy nagybirtokos* üdvözölte nagy hatással beszéddel, mely után *Szmethanovich József* Körmöczbánya sz. kir. főbányaváros polgármesterhelyettese üdvözölte klasszikus szépségű beszéddel. Könnyezve hallgatta a jelenlevő nagy és diszes közönség dr. *Vajda Bélának* a községkerület rabbitestületének nevében mondott áldását. Üdvözölték még az aranyosmaróti, a stubnyafüredi hitközség és a helybeli szentgyeget küldöttségei. Az ünnepelt könnyező szemekkel mondott köszönetet a szeretet ily nagymértékű megnyilatkozásáért.

Este 8 óraker bankett volt az ünnepelt tiszteletére, melyen számos felköszöntőt mondtak a királynak, az ünnepeltre, az V. izraelita községkerületre stb. és a városra. A nagyszámú üdvözlő irat közül felemlítjük *Lukács*

László pénzügyminiszter, Vértessy miniszteri tanácsos, az országos ízr. iroda s Körmöcbánya városait. A bankettet reggelig tartó táncmulatság követte.

— **Tanári gyűlés.** Az O. P. I. E. „bányavidéki köre“ folyó évi november hó 26-án délután 2 órakor tartja meg rendes évi tanáriköri gyűlését Körmöcbányán a polgári leányiskola dísztermében a következő tárgysorozattal. Elnöki megnyitó. Elmondja Kokas Nándor. Titkári jelentés. Szigeti Rezső. A modern művészetről. Zorkóczy Gyula. Keleti utazásaim emlékei. (Vetített képekkel) Labay J. A magyar nyelv tanítása a Felvidéken. Szabad előadás. Szigeti Rezső. Egy lap matematikai naplóból. Stát János. Fizetésrendezésünk kérdése. Előadó: Kokas Nándor, Indítványok. Este 5 és fél órakor társasvacsera, 8 órakor a Széchenyi egyesület hangversenye. Szállásról gondoskodik a körmöcbányai polg. leányiskola tanári testülete, ha igényüket az illetők legalább 3 nappal a gyűlés előtt bejelentik.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Hodobay* Józsefné született Csapkai Mária turóczi-szentmártoni állami óvónőt a budafokkelevölgyi állami óvodához, ennek helyére pedig *Pesty* Jenőné szül. Nusser Róza budakalászi óvónőt helyezte át.

— **Halálozás.** *Jurányi* János Tarnó község volt bírāja, a magyar ügy lelkes híve hosszú szenvedés után elhunyt a folyó hó 19-én 63 éves korában.

— **A postán felejtett pénzestárca.** A helybeli posta és táviró főnökség ezuton is hírelt adja, hogy valaki a folyó hó 18-án egy pénzestárcát felejtett a hivatalos helyiségekben, mely a főnökségnél őriztetik. A tárca tulajdonosa kellő igazolás mellett a tárcát átveheti.

— **Tolvaj csavargó.** A mult vasárnap *Baungartner* Józsefné ruttkai lakosnő éppen akkor toppant be lakására, midőn egy előtte teljesen ismeretlen férfi a nyitott szekrényben kotorászott s onnét a tulajdonosné készpénzét elakarta emelni. A megijedt asszony lármát ütött, mire a tolvaj futásnak eredt, de a lakosok és a csendőrség segítségével sikerült lefogni. A tolvajt a járásbíróóság börtönébe kísérték be.

— **Vizbefult cigányok.** A párniczai csendőrség valami lopás miatt gyanuba vette *Istók* Mátyás 18 éves cigányt egy eddig még ismeretlen társával együtt. A cigányok nesztét véve az üldözötteknek, el akartak menekülni a nyomukban járó csendőrök elől. Miután azonban más mód nem állt előtök, minthogy a börtömadagt Árván átkelve, mentették meg a börtönt, belevetették magukat a vízbe, hol azután mindketten halálukat lelték. *Istók* Mátyást Kerpellán mellett vetette a Vág partra. A községi bíró nyomban a

hulla feltalálása után jelentést tett „a járási főszolgabírónak, ki a szokásos közigazgatási eljárás végett *Gáffor* Dezső szolgabíró és a járási orvost küldte ki a hullaszemle megajtése végett. Miután pedig a talált hullán semmiféle külső erőszak nyomai megállapíthatók nem voltak, a kir. járásbíróóság a temetési engedélyt megadta.

— **A raktárak fosztogatói.** *Blahuta* Pál és társai *Klaesen* Gyula, *Pliskó* József priekopai lakosok a Máv. és a ks.-od. átmeneti raktárakból többféle élelmiszert s még a folyó évi augusztus hó 10-én nagyobb mennyiségű vászonneműt loptak. Bűnük azonban nem maradt titokban, mert a csendőrség erélyes nyomozása kiderítette a tolvajlást. Ügyük most a beszercebányai kir. ügyészség elé került.

— **A boxer.** *Budinek* András lakatos hosszabb idő óta haragosa volt *Hrobanszki* Lajos szintén lakatossegédnek. A mult héten azután nevezett megvárta régi haragosát a műhelyajtón kívül és egy boxerrel helyben hagyta. A megvert ember nemcsak testisértséért, hanem ruházatának teljes megrongálásáért is panaszt emelt az illetékes hatóságnál.

— **Betörés.** *Özvegy Wilhelm* Mórné ruttkai lakosnőnek kellemetlen éjjeli látogatója volt a mult héten. Az özvegy arra lett figyelmes, hogy az általa birt. husáru üzletben valami gyanus nesz hallatszott. Nem volt rest, utána nézett a zaj okának s midőn az üzletbe vezető ajtót kinyitotta, egy férfi ugrott ki az utcára nyíló feltört ajtón. Az asszony nyomban jelentést tett a csendőrségnek, ki a testest *Perault* Ágoston lakatos személyében le is tartóztatta.

— **Diszitsük hajlékunkat.** Mindnyájan igyekszünk hajlékunkat művészi eszen diszíteni. De ha nem tudjuk, hol szerezük be a legalkalmasabb dísz tárgyakat, sokszor értéketlen dolgokért dobjuk ki a pénzt. Aki igazán művészi értékű képeket, szobrocskákat stb. olcsón akar venni, az forduljon *Steiner* Lajoshoz Turóczi-szentmártonban.

— **Megdézsmált szénszállító vasuti kocsi.** Napról-napra hallunk panaszokat, hogy az egyes állomásokra szállító kocsonnet ismeretlen tettesek megdézsmálják. A mult kedden *Klein* Ferenc ruttkai vasuti vendéglős panaszolta a csendőrségnél, hogy a részére szállított kőszénből a fentjelzett nap éjjelén közel negyven métermázsát vittek el ismeretlen tettesek. A csendőrség már meg is ejtette ez ügyben a nyomozást, de eljárásuknak, illetve kutatásuknak eredménye nem volt.

— **Hasznos és praktikus karácsonyi ajándékok** található a Singer Co. Varrógép r. t. különböző eladási helyein, melyet a vörös „S“-ről könnyen felismerhetők. Az Eredeti Singer-varrógépről dicsíhymuszt zenigeni, e gép évek óta elismert előnye mellett főlölség. Elegendő az újdonságokra utalni

melyeket nevezett társaság a karácsonyi piacra hoz. Így pld. a turóczi-szentmártoni üzletben látható egy fényesen felszerelt *szalonkabinettvarrógép*, melynek ajtója önmagától nyílnak és záródnak s felső része automatikusan feljön s elvégzett munka után lestyled, mikor is munkaközben az áthajtható fedőlap az asztalt tetemesen megnagyobbítja s kényelmes varrósztallá alakítja. A Kabinett-varrógép pompás dombormű díszítéssel különösen a szalon részére alkalmas, mig kevesebb díszítéssel még mindig éke az egyszerűbb háztartásnak s a lakószoba kellemességét emeli. Az *eredeti Singer családi-varrógép*, mely eredeti rendeltetésén kívül már díszíhymezkedő előállítására is kiválóan alkalmas, az *eredeti Singer-tömő* segítségével most már mindenfajta harisnyához fehérneműhöz stb.-hez, mint tömőgép használható. A könnyen alkalmazható tömőkészülék nagyon praktikus, munkája tartós és a testre érzéketlen, a harisnyát nem szakítja el és a munka kivitele kiváló. Ezek az előnyeik és hasznos tulajdonságai az eredeti Singer családi-varrógépnek, melyet mindenütt nélkülözhetetlenné és épp oly hasznos mint elegáns és szivesen látott karácsonyi ajándékká teszik. A gép és mellékalkészületeinek kezeléséhez szükséges utasítás szivesen adatik, ugyszintén igen kényelmes fizetési feltételeket szabnak.

Fontos! Csak felnőtteknek!

Valászlási kényeszer néküll
Szabad bemeneti
Nepontla bekerkezo újdonságok | Tekinte meg!
san eszkozöbteitk.
dentlele tárgyak javallatait s jutányo-
speciális. Képek kerezése, Bvegezes s mi-
festett fényképek, melyekben Eszermagyarországon
képek, képpel ellátott vízihképek, esíemle
után készült élethű nagy falú képek s fotómé-
Különösen figyelemre méltó: kis fénykép
meg számos praktikus háztartási cikk.
képretek, tengeri kétyűk, hamutálók, ceruice s
japán s kínai parafák és díszítétyűk, kis fény-
árny, lámparajok, valódi veneziai mozaiktárgyak,
mint (huilo fevel) Zerkovoltó) stb. Különbözö bór-
történelmi éremek s leguább darabokak),
Badon és kőitve, kitömött állatkák, gramofonok,
aszatlık, díszosarak, mindentle mütyűk és sz-
gyártmányu müppek, szobrok, vazák, pálmák, dísz-
ajándékok. Valódi meissen, karsbad, pecti s egyéb
képben, díszes keretek, tükrök, különféle nesz-
Óriási valászlák: Szent-, táj-, zsaner- és akt-
vásdörténelmi székséges csecebecsekek jutányosan
A n. é. verközönség b. figyelembe ajánljuk,
elsősorban azoknak, kikélt jelenleg házávalószás
örnt, hogy ny új otthonukat kellemessé és szépé
csakis egy varrósztallójáknak, ha bizalommal a jöhtrevert
STEINER LAJOS díszmütyű üzletbe Turóczi-szent-
mártonba fordulniak, hol egy kellemes otthonhoz
overtelni székséges csecebecsekek jutányosan

- Nagy sirkóraktár! -

Gyászcikkekből raktár!

Sírlámpák, sírkoszorúk.

Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS

BUTORARUHAZA, TEMETKEZÉSI

VALLALATA ÉS SÍRKÓRAKTARA

TURÓCZSZENTMÁRTON

Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédli-szobabutorok. A legkifináltabb minőségű cseresznye-, fűgy- és cserfa stb. matt és polítozus butorok. Saját készítésű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szobadizsek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

Borhegyi-
BORVIZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU
SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES
ÁSVÁNYVIZ.
Főraktár: **MIHALSZ JÁNOS**
fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedő Zsolna.

KÖZGAZDASÁG.

Az állami pénzügyek és a kereskedelem.

Sokszor esik szó mostanában az élelmiszerek nagymértvű drágaságáról, de ha a gyermeket a maga nevén akarják nevezni, általános drágaságról kellene beszélnünk. Amint az áralakulási statisztika bizonyítja, a legtöbb közszükségleti cikk ára jelentősen felment, mert magasabb lett a munkabér s már a nyersanyagok termelésébe be kell kalkulálni az előállítási költség többletét. Ugyanez a processzus áll elő a nyersanyagok feldolgozásánál, gyártásánál is. Drágább nyersanyagból, emelt munkabérek mellett lehetetlen az árut abban az árban előállítani, mint hajdan. És ha nyersanyagok termelői, valamint azok feldolgozóit kénytelenek az árakat emelni, mint tегyen a közvetítő kereskedő, akire az áru beszerzése, alkalmazottainak magasabb munkabére, a bolt és lakbér feleségázása és magának és családjának megélhetése napról-napra fokozódó újabb terheket hárít? Emeli az árakat ő is, nem szivesen, mert a drágaság forgalmát csökkenti, de kénytelen vele.

Kutatjuk, vitatjuk az általános drágaság okait, gyógyszereket keresünk azok megszüntetésére és nem vesszük észre, hogy circulus vitiosus-ban keringünk s minduntalan visszajutunk ahhoz a ponthoz ahonnan kiindultunk. De nem vesszük észre, nem látjuk meg az árak emelkedésének nem egy közelfekvő okát sem, amit pedig nem kellene figyelmen kívül hagyni. Meg mondjuk, hogy egyetlen, de kétségkívül egyik főoka a drágaságnak az állam fiskális érdeke. Az állam elsősorban ipart űz, de az iparüzést nem arra használja, hogy a gyártott iparcikkek forgalma terén az áralakulásra mérséklőleg hasson, hanem arra, hogy iparvállalataiból minél több hasznot préseljen ki az államkincstár javára. Eléggé bizonyítja ezt többek között az állami vasműveknek a vaskartellhoz való csatlakozása.

Az állam továbbá monopóliumokat kreál, de szintén nem abból a célból, hogy a magánvállalkozást kizárva, olosón lássa el a fogyasztókat a monopólium tárgyát képező cikkekkel. Ime a dohánygyártmányok árát már a jövő évben jelentősen felemelik; a pénzügyminiszter már be is állította az 1911. évi költségvetésbe a dohányjüvedékek bevételeinek az árak felemelése útján remélhető többletét. A gyufa-monopólium behozatal szintén csak rövid idő kérdése; az állam megfogja drágitani ezt a közszükségleti cikket is és pedig nem kevesebb 100 %-kal. Ezt az illető iparágat bajainak szanálására való törekvése igyekeznek megokolni, de bajos

már port hinteni a világ szemébe, mely előtt tárva áll a valódi ok; a fiskális érdek, melynek tulhajtását a horribilis katonai terhek idézik elő.

De leginkább kihatnak a drágaság fokozására, a fogyasztási adók, melyeket szintén a fiskális érdekek diktálnak. Azt a teóriát, hogy az adóterhek fogyasztási adók alakjában könnyebben megbíráhatók, mint egyes adók alakjában, ma már csak bárgyu emberek hiszik el. A fogyasztási adóknál nem lehet a progressziót alkalmazni, a szegény ember az általa fogyasztott pálinka után, csak annyi adót fizet, mint a gazdag ember a finom cognac után. De legnagyobb foku embertelenség az erőt adó husfogyasztási adóval való megerheltetése és hogyan kívánhatjuk az állattenyésztőtől, az állatkereskedőtől és a mészárosától, hogy engedjen a maga áraiból, mikor az állam tudni sem akar arról, hogy a husinséget legalább a hus fogyasztási adó elejtésével enyhítse. Azt mondják, az nem vezetne célhoz, mert az elégedett adó nem a fogyasztók, hanem a husárúsítók hasznára esnék. Képtelen beszéd, hiszen az élelmiszerkereskedelmi verseny egyszerűen lehetetlenné teszi, hogy akár egyesek, akár az összesek a fogyasztók megkárosítására használják ki a husfogyasztási adó eltörlesztését.

Ezekben adva van a drágaság beállításának és emelkedésének egyik fő oka, de egyszerűen kitérünk az elmondottakból az is, hogy az állam pénzügyi érdekei és a kereskedelem érdekei diametriális ellentétben állanak egymással. Az állami monopóliumok egyszerűen konfiskálják némely fogyasztási cikk forgalmát, a fogyasztási adók pedig más közszükségleti cikkek forgalmát bénítják meg. Szóval; az állam leszedi a kereskedelem elől a tejfelt, csoda-e aztán, hogy sem a kereskedő, sem a fogyasztó nem boldogul, de végre — mert mindennek megvan a véghatára — az állam sem fog boldogulni.

A mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló törvény revíziója. A földművelésügyi miniszter ur ezen 15 év óta hatályban álló törvény számos fogyasztósságára való tekintettel annak revízióját határozván el, felkérte a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarát az új törvénybe felveendő rendelkezések tekintetében való javaslattételre. A kamara széleskörű írásbeli anket útján — amelybe az élelmiszerkereskedelem mellett a mezőgazdákat is be fogja vonni, óhajtja az érdekeltség kívánságait megismerni. A vonatkozó ívek legközelebb szét fognak küldetni.

Hirdetmény. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara megbízható helyről vett érteztés alapján közli az érdekeltekkel, hogy kolera-gyanus országokból — így Magyarországból s — a vörös hagymának és fokhagymának Franciaországba való bevitelére további intézkedésig eltiltatott.

Felolós szerkesztő: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadófeljados: Moskóczy Ferencné.

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

Jó forgalmu korcsmamba
felveszek azonnali belépésre egy

csapost.

Mészáros előnyben részesül.

Lichtenstein Lajos
Stubnyafüüdő.

786/1910. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a turóczenzentrmartri kir. jbiróságna 1910. évi V. II. 143/2. számú végzése következtében a Felsőmagyarországi terményföldze javára 355 korona 92 fillér s jár. erejéig 1910. évi augusztus hó 28-án fogatanosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1056 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szeszitalok hordókban nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a turóczenzentrmartri kir. jbiróság 1910. évi VII. 143/2. számú végzése folytán 155 korona 92 fillér tökéketelés, ennek 1910. évi július hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 88 korona 02 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Szucsány községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1910. évi november hó 25-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is le fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fellifulgallatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Turóczenzentrmartri 1910. évi nov. hó 11. napján.

Goldbrunner Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Turóczenzentrmartri nagyközségben

gyepmesterként

lettem alkalmazva s elvállalok pecegödör-, csatornatisztítást s egyéb hasonló munkát.

Tisztelettel

Krajcsovics Béla,
gyepmester.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióának bizonyult láziszser, mely már sok éva legjobb bedörzöslésnek bizonyult közsვენyvel, oszánál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerteráiban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasso 5. neu.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turóczszentmárton, főtér.

Naponta friss virslit

Őszi és téli idény.

Teasütemény, cukorkák,
halkonservek, füstölt hús-
árak, likőrök és borok.

Déli gyümölcsök

legolcsóbb bevásár-
lási forrása.

Magyar és francia pezsgői

Védjegy.

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák
a valódi

PALMA-KAUCSUK-

CZIPÓSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobo-
zait. Az utánozott dobozokban természe-
tesen csak közönséges gummisarkok
vannak, jól teszi lehat, ha károsodását
megőrzendő, a valódi Palma-kaucsuk-
cipósarok minden dobozon látható
védjegyre ügyel!!

Védjegy.

I. rendű
Garamvölgyi bükkhasábfa
vagononként 180 kor. Ölen-
ként házhoz szállítva 34 kor.
Ajánlatos a sürgős megren-
delés, mert készletem igen
kicsi.

Büchler Márk
Turóczszentmárton.

09168

Nincs többé esúz, reuma, kőszvény,
ha állandóan a
Stubnyai Fenyő Sósorszesz
bedörzsöléseket használja.

Minden hülésből eredő fájdalmat már rövid
használat után szüntet. Kapható mindenütt!
Nagy 6 üveg vételénél portómentesen a készí-
tőnél: Detrich Endre, gyógyszerész Stubnya-
fürdő, 1/4 üveg 40 Ft, 1/2 ü. 1 kor. 1/2 ü. 2 kor.

„MAGYAR NYOMDA“
TURÓCZSZENTMÁRTON.
Tulajdonos: Moskóczi Ferencné.

Elvállal és készít minden, a nyomdai szakmába vágó
munkákat, u. m.: üzleti és kereskedelmi nyomtatványokat,
körleveleket, egyesületi és kezelési nyomtatványokat, ár-
jegyzékeket, esketési és bál megihivókat, eljegyzési lapokat,
névjegyeket, röpiratokat, falragaszokat stb. stb.

Könyvkötészeti munkák legjobb és legszebb kivitelben
jutányosan készíttetnek.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék!

Csak elsőrendű, művészi kivitelű fényképek, nagyítások készülnek minden kis és régi kép után

HEGEDÜS I.

műtermében Turócszentmártonban. (Főtér, Moskóczi-féle ház.)

A műterem állandóan fűtve van.

Specialista tuskivitelű nagyításokban. — Nagyításhoz szükséges felvétel gratisz.

Óvás!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebb rendszerű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszontelárusítók után, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben, melyek ezen címmel vannak ellátva

szerezhetőkhöz be Eredeti SINGER varrógépek

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Turócszentmárton, Léva, Pozsony, Besztercebánya, Selmecbánya, Rózsahegy, Zsolna, Alsókubin.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegy-észletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZV. TÁRSASÁG Budapest, Ferenciek tere 6.

BRADY-féle gyomorcsseppek a Máriaczelli Szűz Mária védjegygyel ellátva.

melyeket Máriaczelli gyomorcsseppeknek nevez a nép, harminc év óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppek utólráhetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen. — Kapható minden gyógyszerárban. Egyikis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K 0 f., 6 üveg 5 K, 3 dupla-üveget 4 K 50 fillért franko küld a készítő BRADY K. gyógyszerész a „Magyar Királyhoz”, Wien, I., Fleischmarkt 1. Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriaczelli Szűz Mária ábrázolja, a vörösrézű csomagolásra és az aláírásra, mely az oldalt leép képmása.

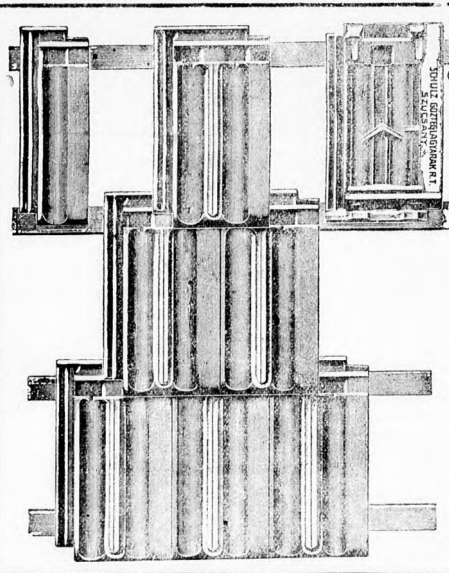
Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-félet kérjünk. mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Hizárolag csak RETHY-félet fogadjunk el!

Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosást egy perc alatt és fehérit is s meglakait minden farsadástól és megverléstől!

Schulz Gőztéglagyarak

Részvénytársasága

Szucsány (Ks.-Öd. vasút) és Turócszentmárton gőztéglagyarái

szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, hornyolt- és hódfarku fedéscserepet, alagsóveket, nyersfalazati és idomtéglat vizhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágak megfelelő csamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári kéményeket, kazánfalazásokat és tüzelési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: Szucsány. Elárusító hely Turócszentmártonban SCHULZ LIPÓT cégnél.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyálkásodás ellen gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kifűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszerház

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

KAPHATÓ: Turócszentmárton: Toporozser Sándor; Osáková: Negru Dénes, Tikáts Richárd, S. Vuitts; Ujarad: Termajgó O. örök. gyógyszerházakban.